

כל היד פרק שני נדה

מסורת הש"ס

(א) וברכות לו. ושיג' ועמ'ם
ב'ל' מרגיב' וכו'. פירושו לו
במחש' שנינו, א' קדושין סח.
יבמות כ"ג ק"מ. מנחות
ק"א. א' ונצי"ר רכ ספח.
ז' מס' ד"ר. פ"א.
(ב) ונסתדוין סה: ע"ש
פ"ד"א. ונצ"ר י"א.
(ג) ונצ"ר י"א. איתא הקובץ
דק"ק שורפן חסיד וזקנו ר' דני'
א"ר יצחק ליהיה ע"ד דני'
עקרו ע"ק שלם וזקנו רשע
שורפן חסיד קובץ דק"ק.
(ד) מנחות עז: גיטין ע"י.
א' שבת פ"י.
(ה) מנחות ע"י. ס' ע"י
פסחים ק"ד: ומס' סנה'
(ו) איתא שמש' בלשון נקיה
כדכתיב י' ט"ז הללם אשר
א"ר חולב עקרו ע"ק קול' ג'.
(ז) ומספחת' טעברות' פ"ב
ויעמ'ם ב"ב"ר ע"ל הללון
דמלון פ"י: וע"י הרש' סוף
מ"ב פ"ד טעברות[ה]. ונחלון
דק"ק. ע"י טעב'
ובלח' (ט) מנחות כ"ג.
ב"ב"ר: שחקים רכס'
ולכסס[ו]. וע"י חוס' שנועו
י' ד"ס הללון.

תורה אור השלם

1. וַיֹּאמֶר אֲבִרְהָם אֶל
נַעֲרָיו שְׁבוּ לָכֶם פֹּה עִם
הַחֲמוֹר וְאֵנִי וְהַנֶּעֱר וְנִשְׁוֹבָה
עַד כֹּה וְנִשְׁתַּחֲוֶה וְנִשְׁוֹבָה
אֵלַיכֶם:
2. לֹא תִסֵּךְ וְלֹא תִטֹּר אֶת
בְּנֵי עַמֶּךָ וְאֶהְיֶה לְרֹעֶךָ
כְּמוֹךָ אֲנִי יְיָ וְיִקְרָא יֵט יְיָ

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה דמו וד"ה
ומתחייב הד"א: (ב) ד"ה
נטהר וכו' אלא במים
ומשום:

גליון הש"ס

ד"רש"י ד"ה פקולין קוטו"ן.
ע"י מגילה זו ע"צ ברש"י ד"ה
הפקולוי וע"י בערוך ערך פקל
וזה"ק:

הגהות מהר"ב רנשבורג

גמ' א] נטהר מקטמו נטהר
כולו. נ"ב עי' ר"ס פ"ג
דטהרות סוף משנה ב':
ב] תוס' ד"ה שורפן חסיד וכו'.
נ"ב עי' דרשת מהראנ"ח דף נט
ע"ד:

מוסף רש"י

[illegible]

מקרקע וגו' פ'עמונים התלוים בכלה שסביב מטון מקשקש צע
תשמש לקור בני ביתו מש: **באלי דידני**. מגרש הזבנים של לשמש
מטון בפני כל חי: **פרוחי יתושים**: דמו בראשו. נענש על
עלמנו וחובת דמו נדרשת ממנו לאחר מיתתו וראיה לדבר ודמו בראשו
דמרגלים (יהושע ב) חובת דמו יחא
מוטל בראשו (א) **ומתחייב בנפשו**.
כלומר הוא גורם לעצמו **שעבר**
עליהם הילנה. אכולהו קאי אשום
ובצלא ומשקין: **בסילתא**. סל: עיקרן.
שערות שבראש השום והבצל: **רוח**
טומאה. כמדת הללם שקורין גרמנטי"ר
אחוחים את העינים: **בגנוסערי**.
ספרים: **חסיד**. עדיף מלדק. שקובצן
איכא למיחש הדדרי ומגלו: **ויסקין**.
חלשים: **בעלי ראסן**. חלשים יותר
מדאי שיש להם שרץ במוחם כדאמר
בכתובות [עו]: **תלמיד חכם**. ידיע
לאסטנועי נפשיה: **אף על פי שאמרו**
המשמש מטון כו'. כדאיכא בצרייתא
לדעיל בריש שמעתי [סח]: מוקנא או
תשמש לאור הנר אלמא מוגנה הוא
דהוי אלב אקסורא ליכא מדקמתי או
תשמש והשתא ליכא למימר תדדוק
דאיכא מאי אע"פ שאמרו כו': **אימא**
הצודק מטון לאור הנר כו'. משום
דלא מיבדיק שפיר אפ"ה או בפני שני
עדים לכל תשמש או תדדוק לאור
הנר: **מינא פרהבא**. קטורין. מתוך
שהוא לבן נראית שם טיפה כחרדל. שילת
אחרינא למר נקי ודך: **ומיוריני חכמים**
אותן לשבח. בתמיה. נהי אי הוה מותר
בעלמא הוה תמיה לן וכ"ש שמוכרין
לשבח ומה הוא שבתן: **אונם שניה**.
מתוך שהוא נאכס בשניה אינו מתאווה
לה כל כך ומשמש לקיום מלות עונה
בעלמא או ללילות ולכן קא צה והוא
מבני תשע מדות דלמורי **בדדרי** (דף כ):
פ'קולין. דקטורין: **דכי הואי חסד**:
בארץ ישראל: **צערי שבתות**. זמן
עונת פרושים ותלמידי חכמים מערב
שבת לערב שבת (ט): **שקאי דיפסא**.
בגדים בלויין של פשתן: **ולא בפפסון**.
שאינו לבן ואין דם יונק יפה אלא בעד
לבן: **שחקים לבנים** יומר מן החדשים:
חישב עליו וכו'. דקרבז הוא להית
משקה יותר מאוכל: **לא נטמא כו'**.
דאינו חזור אלא כל קורט בפני עלמנו
חשוב ואינו טמא אלא מקום מגע
טומאה: **נטהר מקפסו**. כגון חישב
עליו למשקה ונטמא טומאת משקין
סלקא ליה השקה בעמקה כשאר מים
ולא משום טבילה דאין אוכל ומשקה
וטהרין במקוה דלא חביב ציטלה אלא
באדם וכלי אלב יין ולא שום משקה אין
להם טהרה אלא (י) מים ומשום
זריעה דכי משיק להו הוו להו חזור
מים שבעלי עם מי המקוה וצטילו להו
גציהו כדחנן (תרומוט פ"ט מ"ו) שתילי
תרומה שנטמאו ושתלן טהרו מלטמא
אלמא מטהרה להו זריעה ומים במים
זו היא זריעתן: **נטהר מקפסו**. שאל
נגעו המים אלא בפי הכלי: **נטהר**
כולו. ומדקמתי נטהר כולו מכלל
דטמא כולו והיכי משכחת לה דנגעה
טומאה בכולו: **שהעצירו**. לשגל:
על אויר סהור. ושרץ בתוכו דנטמא
מאיר כלי חרס: **הספורה העידה**.
כל אשר בתוכו יטמא (ויקרא יב):
ואפילו

٢٦

א [טוש"ע או"ח סי' רמא
סעיף א]:
ב [טוש"ע או"ח סי' רמ סעי'
ו טוש"ע אה"ע סי' כה סעיף
ב]:

סג ג טוש"ע א"ח סי' רמ
סעיף ו:
סד ד מ"י פ"ד מהל' דעות
הלכה יז:

סו ה' מ"י פכ"ח מהל' אסורי ביאה. דין זה לא הוכירו הרמב"ם ועי' במ"מ הל' י סגמ לאוין קכו טוש"ע א"ח סימן רמ סעיף יא ונברך אלפס עירובין פ"י דף קכז. רבא רבא ואם היה בן אבד מותר ואמר רבא ואיתמא רב פפא ותלמיד חכם מאפיל בכסותו ומשמע:]

סו ו מ"י שם הלכה י טוש"ע שם בהגהה"ה ונברך אלפס

סז

ב' ז' ח מ"י פ"ד שס הלכה
 טו סמג לאוין קיא
 טו"ש"ע י"ד ס' קלו סעיף ו:
 סח ט י מ"י פ"א מהל'
 טומאת אוכלין הלכה
 :כב:

לעזי רע"י

גרמנטי"ר [גרמינטי"ר].
לדרוש אל המתים.
קוטו"ן. כותנה.

תום' הרא"ש

מִקְרִישׁ זגי בכלתיה.
פרש"י זל"ה
לעמונים הקלילים בכליה
השמיע קול שיפרשו ממנו
ול"ה דר"ת דאין לו צניעות
להודיע לבני ביתו שהוא
רוצה לשמש ונראה לו כפי
הערוך דגרס' גזי שהוא
מין זכוכים דאמרין בם
(שחרות) כבורות הגזין
והוציעין דומיא דרב פפא
ואבי רבלי דידבי ופרוחי
ולא שכל דאמר מוסף
צניעות (להכריע) (להכריח)

הַקִּטְוִינִי וְהַיִּזְרִי: תִּשְׁמְרוּ
צִוְּיֵי וְחֻקֵּי הָאֵלֹהִים
כִּפְּסַדְמָרְק אֲמָרְנִי וְשֵׁלָא
בִּמְקוֹמָא לֵאמֹר: שְׂרֹפִין
יִחְסְדִי, יִשְׁמְרוּ מִיָּד הַעֲרֹמִם
שִׁירְפֵת צִפְרִינִי אֶל כָּל רֹב
שֶׁהוּא מְגֹרֵם מִזִּיק לִי וּבִג
מִסְמִירָה לִי בִשְׁעַת שִׁירְפָה
לִמְקוֹר מִיָּד חֲסִידִי: הַיִּזְרִי
בְּחֻדְתֵּי הָאֵלֵּי בְּעִתֵּי, הֵמָּה
אֲמָרְנִי בְּפִי' דְּשִׁמְעוּת
וְגַבִּי נִשְׁמַר צִפְרִי לִבִּי שֶׁנִּי
לִי כִּקְרוֹב מִנִּי מִפִּי כִּי
לִמְלֵאמֶת הִדְרֹשׁ שִׁמְרוּ
שִׁמְשֵׁם דְּתִרְחַשׁ לִבִּי
יִשְׁרִן יִזְרִי דְּהֵא דְּשִׁמְעוּתִי
יִזְרִי עֲלֵי מִיָּד הַעֲרֹמִים
וְהַיִּזְרִי לְעִנְיֵי מִיָּד הַעֲרֹמִים
לְדֹשֶׁם הֵמָּה לְעִנְיֵי חֲשִׁבֹתִי
וְלִשְׁמֵר דְּחֻקֵּי וְחֻקֵּי שְׂרֹפִין
לְמֵלֵךְ וְרִשִׁי לְגִלְחָא: (מִכְּאָן
וְאִלָּךְ שִׁי' עֲלֵי) "וְאֵלֵּי"
לְמֵלֵךְ חֲדָרְלֵל אֶל דְּקוֹק
דְּרֹאֲרִין אֹחֵל מִקְבֵּל טוֹמָא
לְעִנְיֵי מִכְּשִׁיבֵי: הַיִּזְרִי
שְׂרֹפִין: מִכְּאָן מִנִּי לִי שְׂרֹפִין
וְכִית' מִשּׁוּם יִלְקֹחַם בְּפִקָּא
לִי קְרָא' הַיִּזְרִי דִּימִים
לְעִנְיֵי לֵאמֹר: מֵאֲחֻזֵּי הַמְּרָא
לִי הַנִּמְצָא בְּפִרְדוֹרֵי
לִמְלֵאמֶת הַיִּזְרִי חֲסִידִי
הֵמָּה דְּשִׁמְעוּת דְּרִכְתִּי כִּי טוֹמָא
מִמְּכֻחֵל דְּמִידָה וְלֵא
הַיִּזְרִי חֲדָרִי שְׂמִינִי
וְכִית' דְּמִידָה שְׂמִינִי
מִקּוֹר נֹבֵעַ וְעִילִי דְּרִכּוֹ
וְנִשְׁבָּק לִי קְרָא' הַיִּזְרִי
אֵי"ל אֵלֵּי הַמִּיָּד
לֵאמֹר: בִּמְקוֹם שְׂרֹפִין מִצִּינִי
וְקוֹלֵם לִי דְּבִלְעִילִי
מִמְּשִׁכְתֵּי כֹלְחֵי: דְּהֵא אֲנִי
נִשְׁמֵר שֶׁחֻקֵּי מִן הַמִּקְרָא.
וְיִזְרִימָה דְּהֵא מִנִּי
סִפְקִי טוֹמָא וּמִפְרִשְׁנִי לִי
הַיִּזְרִי דְּרֵא מִיָּד
דְּרִבֵּב הוּא דִּי אֲדִינָא
לִי לֵאמֹר: הַיִּזְרִי
לִי לֵאמֹר: הַיִּזְרִי
לִי לֵאמֹר: הַיִּזְרִי

ומשתין מים ערום לפני מלתו. דלמך צבצנו (דף סג:) דקשה לעניותא ויש ספרים דגרסי: הכא משמש מטתו ערום וכן הוא בויקרא דבה וטעמא קיש לו להיות נטוע בעעת תשמיש כדלמריין צנדרים (דף סג:) **מקרקש** וגי' פ"ה פעמונים התלוים בצילה להוציא ממנו בני ביתו וקשה לר"ם דלין זה מדם לניעות ונראה לו כגירסא ר"ח והערוך [ערך גוח] מקרקש גז' וצוצים דלמך צבצוים (דף קז:) דקש גז' הבין והלירעין והוי דומיא דלצבי דכלי דידעי ורצא דכלי פרוחי:

ושפחותיהם ואניהו
 פה עם החמור עם
 ר רב הונא מקרקש
 ידיבי רבא באלי
 דברים הן שהעושה
 רמו בראשו האוכל
 יציה קלופה והשותה
 הן הלילה והלן בבית
 וזורקן לרה"י יהמקז
 אוכל שום קלוף כו'
 ומציירי וחתמי רוח
 אמרן אלא דלא שייר
 כל שייר בהן עיקרן או
 ושותה משקין מזוגין
 אמר רב יהודה אמר
 לי מתכות אמר רב
 מתכות דמו וכן אמר
 בכלי מתכות וכלי
 דמו והלן בבית
 עליו רוח טומאה
 הנוטל צפרניו וזורקן
 שאשה מעוברת
 אמרן אלא דשקיל
 אלא דשקיל ידידיה

שמשמשין מטותיהן בפני
 עבדיהן. ומיירי
 צילה או במקום אפל דמקום אורה
 אפי' צלל לפני עבדיהם אסור:
שורפן חסיד. בלילא למיחש
 שמא יתגלו ובערוך
 [עך שלש] פירש שטרפן פורן מוקת
 לאדם וכן כל דבר הנאמ' מה האדם
 כדאמר בס"פ כלל גדול (שם דף עה):
 גבי דם הנדה אידי דחלשא לא מנאנה
 לשוראולכן הוא חסיד שמחמיר לשורפן
 אע"ג שמוק לו: **אימא** בודקין
 מטותיהן ביוב. ולכן מוזיין לשבת
 דאע"ג דאמרו ב"ש נריכה ב' עדים על
 כל תשמיש ותשמיש ולכ"ה דיה צב'
 עדים כל הלילה ומעיינא בה לאמר
 מ"מ מודו דאם רואה לעין צבילה לאמר
 הנר הרשום צידה: **הא** בחדתי הא
 בשחקי. תימה דכפ"ק דשנועות (דף יא):
 גבי שאת כלמר לזן שניה לה כקרום
 ציה ומפרש כמו גלימא דכיתנא ושאקיה
 משמע שהדס לזן מן הישן וי"ל דהתם
 בגלימא שאין רגילות לכבד והכא
 בחלוק וכיוצא בו שמכבסין מדיד ועוד
 י"ל דהתם לענין חשיבות חסיד כי הנך
 דלעיל כגון שזור מלכא ורש גלומא':
 אפילו

לית לן בה ולא היא לכולה מילתא חיישינן ת"ר י"ג
 "שורפן חסיד קוברן צדיק זורקן רשע: והמקזי דם
 מר מקזי דם ומשמש מטתו הויין לו בנים ויתקין הקיזו
 בנים בעלי ראתן אמר רב ולא אמרן אלא דלא טעים
 לן בה אמר רב חסדא אסור לו לאדם שימשש מטתו
 עד כמוך מאי משמע אמר אביי ט^י שמא יראה בה דבר
 רב הונא ישראל קדושים הם ואין משמשין מטותיהן
 בית אפל מותר וית"ח מאפיל בכסותו ומשמש תנן
 ימא תבדוק לאור הנר ת"ש אע"פ שאמר המשמש
 מגונה אימא תבדוק מטתו לאור הנר הרי זה מגונה
 המלך היו עושין ג' דברים ומזכירין אותן לשבח היו
 ס ובודקין מטותיהם במילא פרהבא ונוהגין טומאה
 משמשין מטותיהן ביום אימא בודקין מטותיהם
 דאי ס"ד משמשין מזכירין אותן לשבח אין ה"נ דאגב
 א באפיה ובודקין מטותיהן במילא פרהבא מסייע ליה
 אין בודקין את המטה אלא בפקולין או בצמר נקי
 הואי התם בערבי שבתות הוו אמרי מאן בעי פקולי
 י קאמרי אמר רבא הני שחקי דכיתנא מעלי לבדיקה
 ה"אין בודקין את המטה לא בעד אדום ולא בעד שחור
 ין או בצמר נקי ורך לא קשיא הא בכיתנא הא במאני
 הא והא במאני דכיתנא הא בחדתי הא בשחקי נוהגין
 תנן התם שלג אינו לא אוכל ולא משקה חישב עליו
 ומאת אוכלין למשקה מטמא טומאת משקין נטמא
 נטהר מקצתו נטהר כולו הא גופא קשיא אמרת נטמא
 והדר תני נטהר מקצתו נטהר כולו למימרא דנטמא
 העבירו על אויר תנור דהתורה העידה על כלי חרס
 אפילו

קאמרי הכי ע"ל דמתנ" אין לחוש כיון דקתני בהדיא שחוקתו מן המקור ורש"י דייק דספיקו טמא ולא דאי מדרתנן מן הלול ולחוצן ספיקו טהור דאי סבירא להו מן הלול ולפניו דאי טמא הוה להו לטמיו מספס מן הלול ולחוצו וליכא למייר סבירא להו כלשני בבת חזקה אולת דא"כ לא הוה להו למייר פסיו טהור דלדור דלדור לינאן ליכא ספיקא ודא דאמרינו